

7.10.2015

Metsänhoitaja Sini Miettinen
Tekninen keskus / Katu- ja viherpalvelut, ylläpito
PL 41, 02070 ESPOON KAUPUNKI
puh. 046 8771841, sini.miettinen@espoo.fi

Espoon ympäristöyhdistys ry
Villa Apteekki, Pappilantie 5, 02770 Espoo
www.sll.fi/espoo, virpi.sahi@sll.fi

Lausunto Espoon metsätyöohjelmasta 2016

Espoon ympäristöyhdistys kiittää lausunnonantoon alkuperäiseen kahteen viikkoon myönnetystä viikon lisäajasta, mutta toteaa samalla, että metsätyöohjelman mittavuuteen nähden asiallinen lausunto- ja kommentointiaika niin yhdistyksille kuin asukkaille tulisi olla vähintään kuukausi. Näin etenkin, mikäli lausunnot pyydetään marras-joulukuussa, joka on monelle taholle vuoden kiireisintä aikaa.

Hakkuiden kokonaismäärästä

Vuodelle 2016 esitetty metsänhakkuiden kokonaismäärä on kovin korkea ja viittaa siihen, että kaupunki on tehostamassa metsänhoitoaan kaupungin metsissä. Mihin tämä halu lisätä hakkuita perustuu ja kenen intressejä se palvelee?

Lausuttavista toimenpiteistä

Espoon ympäristöyhdistys ei ole pystynyt kattavasti perehtymään metsätyöohjelmaan (olisi vaatinut lukuisia maastokäyntejä ja kymmeniä tunteja kirjoitustyötä), joten olemme lausunnossa pakotettuja keskittymään eräisiin erityisen merkittäviin luonto- ja virkistysalueisiin ja niille esitettyihin hakkuutoimenpiteisiin. Tällaisia alueita ovat Karhusaari, Espoon Keskuspuisto II sekä Blominmäki. Kaikille näille alueille kohdistuu hakkuita, joiden toteuttaminen kaavaillussa muodossa aiheuttaa haittaa luonto- ja virkistysarvoille ilman vastaavia hyötyjä. Hakkuissa heikennetään mm. monen sellaisen metsikön luontoarvoja, jotka täyttävät METSO-ohjelman luonnontieteellisissä valintaperusteissa esitetyt arvokkaiden kangas- tai lehtometsien kriteerit (METSO I, II ja III -luokkien kohteet).

Kirjanpainajan torjunta hakkuiden perusteena

Eräitä hakkuita perustellaan kirjanpainajatuhojen torjunnalla. Esimerkiksi Blominmäellä on ilmeisesti tarkoitus poistaa metsistä kuusirunkoja, joilla on kesällä 2014 eli yli 1,5 vuotta sitten havaittu kirjanpainajan syönnöksiä. Toimenpide on järjetön, koska kyseisillä rungoilla elää nykyisin

pelkästään kirjainpajan määriä kontrolloivia petokovakuoriaisia. Mikäli toimenpiteet toteutetaan seurauksena on tarpeettomia ajouria, elävän puuston vahingoittamista sekä täysin ”kirjainpajaturvallisten” puiden poistamista metsistä. Kirjainpajan esiintymisellä perustellut toimenpiteet kannattaakin kattavasti poistaa.

Espoon ympäristöyhdistys toivoo kaupungilta muutenkin malttia, moniarvoisuutta ja järjen käyttöä kirjainpaja-asiassa. Sateinen kesä 2015 johti siihen, että riski kirjainpajatuhoihin Etelärannikolla laski olennaisesti vuoden 2013-2014 tilanteeseen nähden. Tilannetta parantaa se, että merkittäviä myrskytuhoja ei ole vuonna 2015 Espoon alueelle syntynyt. Tässä tilanteessa on kaikki perusteet olla ylireagoimatta siihen, että jostakin metsiköstä on havaittu muutamia kirjainpajan syönnöksiä (= tämä tuntui ainakin Pohjois-Espoon metsäsuunnitelmassa riittäneen synonyymiksi kirjainpajatuholle, mitä se ei siis ole).

Tummenetulla on nostettu esille ne toimenpiteet, jotka aiheuttavat huomattavia haittoja nykyisille ja kehittyville luontoarvoille sekä usein myös kuvioiden virkistyskäyttöarvoille.

KARHUSAARI

Yleistä Karhusaaren luontoarvoista: Karhusaaren alueella on säilynyt arvokkaiden rakennusten kupeessa pala Etelä-Espoon hienoimpiin kuuluvaa luonto- ja virkistysaluetta. Alueella on säilynyt puustoltaan huomattavan edustavia kalliometsiä (kuvio 5, kuvioiden 14 ja 20 välinen kallio), näihin liittyviä arvokkaita METSO I luokan kangasmetsiä (kuvio 4), hyvään suuntaan kehittymässä olevia METSO II ja III -kangasmetsiä (mm. kuviot 2, 7) plus jalopuustonsa takia edustavat kuviot (23) ja kuvion osat (kuvion 9 kaakkoisosaa, kuvion 20 itäosa, kuvion 24 pohjois- ja itäosa). Alueelle esitetty mittava hakkuusuunnitelma (=Karhusaaren luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma) heikentää olennaisesti alueen luontoarvoja sekä muuttaa alueen metsien nykyistä luonnetta lähemmäksi Etelä-Espoon ranta-alueen muita hoidettuja metsiä.

Vuoden 2016 metsätyöohjelman hakkuuesitykset pohjautuvat muutamia vuosia sitten, ilman asiallista luontoarvojen selvitystä, tehtyyn Karhusaaren luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan, jossa on esitetty merkittävä määrä luonto-, virkistys- ja maisema-arvoille haitallisia hakkuita. Olisi perusteltua, että edes METSO I ja II-luokan arvokkaisiin metsiin esitetyt hakkuut tarkasteltaisiin uudestaan niiden tarpeellisuuden sekä hakkuista koituvien hyötyjen ja haittojen kannalta.

Kuvio 2: Vanhojen siemenpuumäntyjen alle erinomaisesti uudistunut kuivahkon kankaan monipuolinen nuori sekapuusto (koivu, mänty, pihlaja, tammi). Kuviolle on esitetty huonokuntoisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa.

Kommentit esitettyyn toimenpiteeseen: Maltillinen, etenkin mäntyä suosiva pienpuuston hoito on tällä kuviolla paikallaan. Huonokuntoisten puiden poistossa kannattaisi keskittyä vain turvallisuuden kannalta ongelmallisten puiden alas ottoon, syytä jättää rungot kuviolle maalahopuiksi.

Kuvio 3: Siemenpuumäntyjen alle luontaisesti, ilman harvennuksia kehittyneitä noin 20-30-vuotiasta koivu- ja mäntypuustoa. Lisäksi alikasvoksessa pihlajaa. Länsiväylän reunassa yksittäisiä raitoja ja nuorta kuusta. Toimenpiteeksi esitetty pienpuuston hoitoa (koivua suosien), pihlajien ryhmittäistä raivausta sekä huonokuntoisten poistoa puuryhmittä.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuvion pääkäyttömerkitys on se, että se toimii melu- ja

pölysuojana Länsiväylän ja muun virkistysalueen välillä. Käytännössä kuviolla ei ole varsinaista toimenpidetarvetta.

Kuvio 4: Kuviotietojen mukaan kuviolla on kuivahkon kankaan mänty- ja koivusekametsää sekä pihlajaa. Kuvion länsiosa on lähes kokonaan kuollutta puustoa. Toimenpiteenä esitetty kuolleiden puiden kaatamista sekä koivujen istuttamista aukkokohtiin.

Maastokäynnin perusteella kuvio on kallioista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa huomattavan luonnontilaista ja edustavaa eri-ikäisrakenteista (0-200 v mäntyä) mäntyvaltaista metsää, jossa mäntysten joukossa kasvaa jonkin verran koivua sekapuuna. Metsässä on kangasmetsäksi huomattavan paljon mäntykeloja ja myös eri-ikäistä mäntylahopuuta löytyy. Kuvio on erittäin edustava METSO I luokan runsalahopuustoinen kuivahkon kankaan kangasmetsä ja se kuuluu omassa sarjassaan Etelä-Espoon edustavimpiin. Kuvio on ollut vuosikymmeniä kaikenlaisen metsänhoidon ulkopuolella.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Toimenpiteet ovat täysin turhia, koska kuvio sijaitsee ulkoilureittien ulkopuolella. Mittavampi kuolleiden puiden kaato heikentäisi kuvion maisema- ja virkistysarvoja muuttamalla nykyisen luonnonmetsämaiseman hoidetummaksi ja tavanomaisemmaksi. Luontoarvojen kannalta erityistä haittaa on siitä, jos alueen kuolleita pystypuita kaadetaan, mutta ei jätetä kuviolle maalahojuksi.

Kuvio 5: Kuviotietojen mukaan kalliomännikköä, jossa kasvaa paikoin lehtipuuvesakkoa. Toimenpiteeksi on esitetty osalla kuviota pienpuuston raivausta sekä männyn siemenkylvöä + heinätorjuntaa.

Maastokäynnin perusteella kuvio on puustoltaan hyvin luonnontilainen kalliomännikkö, jossa on tapahtunut luontainen kuivuustuho, jonka seurauksena kuviolla on tällä hetkellä hyvin runsaasti lahopuuta (lähinnä mäntyä, osa vanhempaa). Kuivuuden tappamien mäntysten sijoille on noussut jonkin verran lehtipuuvesakkoa. Kuvio edustaa runsalahopuustoisinta osaa METSO I luokan kalliometsistä, vastaavia mäntylahopuukeskittymiä on Espoossa niukasti.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuviolle kohdistuu niin vähäinen osa Karhusaaren virkistyskäytöstä, että se sopisi hyvin jätettäväksi kehittymään luonnontilassa jatkossakin (kuten on jo pitkään tapahtunut). Esitetyt toimenpiteet ovat melko lailla turhia.

Kuvio 6: Kuviotietojen perusteella kuviota luonnehtii harvahko koivu- ja mänty-ylipuusto, jonka alla tiheydeltään ja lajistoltaan sekalainen pienpuusto. Kuviolle on esitetty pienpuuston hoitoa koivua ja mäntyä suosien.

Maastokäynnin perusteella kuvio vastaa kuviotietojen kuvausta. Aluspuuston runsain laji on pihlaja, melkein yhtä paljon on koivua ja mäntyä on selvästi vähiten.

Kommentit esitettyyn toimenpiteeseen: Tällä puustorakenteelta koivua ja etenkin mäntyä suosiva pienpuuston hoito on paikallaan.

Kuvio 7: Kuviotietojen perusteella iäkäs rauduskoivikko, jossa on alla kuusta ryhmissä. Kuviolle on tarkoitus toteuttaa huonokuntoisten koivujen poisto poimintahakkuulla sekä rauduskoivujen istutus.

Maastokäynnin perusteella kuvio on kallioista tuoretta kangasta, jossa kasvaa eri-ikäisiä mäntyjä (0-150 v) sekä vanhoja rauduskoivuja. Kuviolla on näkyvästi lahopuuta ja se täyttää METSO II edustavuusluokan kangasmetsän kriteerit.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuviolla on tarvetta kaataa vain muutama tien vaikutuspiirissä oleva huonokuntoinen koivu. Kuvion sijainti ja käyttö mahdollistaa näiden jättämisen maalahopuiksi. Koivun istuttaminen ei liene varsinaisesti tarpeen.

Kuvio 8: Ylispuukoivujen ja -mäntyjen alle kehittyntä varttunutta kuusivaltaista puustoa. Kuvio on esitetty harvennettavaksi, lisäksi on tarkoitus poistaa huonokuntoisia ylispuukoivuja sekä ottaa mäntyjä esille kaatamalla muutamia kuusia juurelta.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuvion sijainti ja vähäinen käyttö mahdollistaisivat sen kehittämisen ilman harvennuksia. Myöskään huonokuntoiset ylispuukoivut eivät tällä kuviolla aiheuta erityistä turvallisuusriskiä, vähintäänkin ne tulisi kaatamisen jälkeen jättää maalahopuiksi. Tilanteessa, jossa rantavyöhyke ulkoilureitin varrella on täynnä vanhoja mäntyjä, näiden ”ottaminen esille” reitiltä etäämmältä sijaitsevien metsiköiden sisältä on mieltä vailla.

Kuvio 9: Kuviotietojen perusteella aukkoinen, kallioinen kuviota, jossa nuorta lehtipuuta paikoin tiheästikin. Toimenpiteenä esitetty ensiharvennusta ja sitä, että vanhan riihen ympäriltä poistetaan puut riihen suojelemiseksi.

Maastokatselmuksen perusteella osin kallioisia, tuoreen ja kuivahkon kankaan osa-alueita sisältävällä kuviolla kasvaa vanhojen ylispuukoivujen- ja mäntyjen alle luontaisesti, ilman harvennusta kehittyntä viiden puulajin (koivu, mänty, pihlaja, kuusi, vaahtera) sekapuustoa. Kuvion itäkaakkoispäässä on runsaammin vaahteraa, näistä osa puumaisia.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuvio sopisi hyvin kehitettäväksi pääosin hallitun hoitamattomuuden periaatteilla (pois lukien arvoriihen suojaamiseksi vaadittavat toimenpiteet). Kuviolle tehtävä ensiharvennus yksipuolistaa kuvion puustorakenteen monipuolisuutta eikä myöskään edistä virkistyskäyttöä pääosan kuvion virkistyskäytöstä ohjaavan polun ulkopuolella.

Kuvio 10: Kuviotietojen mukaan ylispuustoinen kuvio, pihlajaa tiheästi alla. Toimenpiteeksi ehdotettu huonokuntoisten koivujen poistoa kahdessa vaiheessa sekä taimikonhoitoa suosien vaahteraa ja muita jaloja lehtipuita.

Maastokäynnin perusteella kuvio on lähinnä luonnontilaisen kaltaista varttunutta kolmen pääpuulajin sekametsää, aluspuuna kasvaa pihlajaa ja vaahteraa.

Kommentit ehdotettuihin toimenpiteisiin: Kuvion puustorakenne on sen verran monipuolista, ettei kuviolla kannattaisi tässä vaiheessa tehdä muuta kuin muutaman lahovikaisen koivun kaataminen maalahopuiksi.

ESPOON KESKUSPUISTO II

Keskuspuisto II:n alueelle on esitetty sekä perusteltuja hakkuita, luontoarvojen kannalta haitallisia hakkuita että sellaisia hakkuita, joiden toteuttamisessa tulisi tarkasti rajata toimenpide vain osalle aluetta, mikäli haittoja halutaan ehkäistä.

Kuvio 25: Esitetty nuoren kasvatusmännikön ensiharvennus on perusteltua.

Kuvio 26: Kuviotietojen mukaan kohde on pajukko vanhalla pellolla. Kävelytien reunassa tiheä kuusikko. Lievä harvennus 20% koivua ja kuusta suosien. Tuore kangas, multamaa, nuori kasvatusmetsikkö.

Maastokäynnin perusteella voidaan todeta, että kuviolla ulkoilureitin varressa istutettua kuusikkoa, rajautuu pohjoisessa kuusiviljelmään (jouluukuusia siis). Kohde on siis mitä todennäköisimmin lehto. Kohde vaikuttaa olleen aiemmin sarkajakoista peltoa

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Esitetty harvennus paikalliaan, mutta kannattaa toteuttaa kuusen suhteellista osuutta vähentäen.

Kuvio 44: Kuvio on pääosin tuoretta lehtoa (kuviotiedoissa lehtomaista kangasta). Puusto on ylispuuhaapojen, -kuusten ja -koivujen alle syntynyttä viiden puulajin (kuusi, koivu, haapa, harmaaleppä, pihlaja) sekametsää. Kuviolla on useita järeitä haapoja. Kuvio on kehittymässä potentiaaliseksi liito-oravametsäksi ja lisäksi se on puulajisuhteiltaan erittäin kehityskelpoinen lehtometsä. Esitetty harvennus kannattaisi toteuttaa lievänä vain kuvion halkaisevan kävelytien varressa, koko kuvion alueella toteutettuna se merkitsisi luontoarvojen heikentämistä.

Kuvio 45: Nuori lehtipuumetsikkö, muutama kuusi ja pihlajaa alikasvoksena. Tuore kangasmaa, jossa pääpuulajina haapa. Esitetty harvennus 25% haapaa ja koivua suosien.

Kuviolla oli tehty jo jonkinasteisia metsänraivaustöitä kesällä Olivat jättäneet rumaa jälkeä ja vaurioittaneet alueen puustoa. Kuviolta löytyi pari potentiaalista kolohaapaa (ei papanoita).

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kohde on arvokas lehto kesäisestä raivaustöistä huolimatta, ei missään tapauksessa harvennusta päälle.

Kuvio 46: Tuoretta kangasta, jossa tiheitä nuoria lehtipuuryhmiä, kuvion itäosassa avoin, heinittynyt alue. Maastohavaintojen perusteella kuvio lienee entinen sarkajaollinen viljelmä, jossa reunaajat hyvin reheviä ja runsaspuustoisia (ainakin raitaa, koivua ja haapaa). Kuviolle ehdotettu toimenpide on puuryhmien harvennus 33% koivua suosien.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Harventaminen ei perusteltua, sillä kohde on luontoarvoiltaan kehittyvää kulttuurilehtoa. Kuvio on nykyiselläänb maisemallisesti miellyttävää, joten harvennus heikentää näiotäkin arvoja ilman selviä lisähyötyjä.

Kuvio 47: Kuviotietojen perusteella kyseessä on puhdas istutuskuusikko. Kuviolla on maastokäynnin perusteella myös sekapuustoisia osia, esimerkiksi itäosan niitylle kehittynyt usean puulajin sekametsä. Myös kuvion eteläreunassa puustossa on muutakin kuin kuusta. Esitetty harvennus kannattaa toteuttaa yksinomaan kuuseen kohdistuvana.

Kuvio 52: Esitetty ensiharvennus on perusteltu.

Kuvio 53: Tiheä lehtipuumetsä (mm. raitaa, haapaa) ja lehtomainen kangas, joka on osaksi avointa aluetta. Ulkoilureitin reunassa myös nuorta kuusikkoa. Maakaasulinja kulkee kuvion eteläreunassa. Kuviolla tarkoitus toteuttaa harvennus 33 % koivua suosien.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Luontoarvoiltaan kehittyvää arvolehto, jonka harvennus ei ole perusteltua.

Kuvio 67: Kuvio lienee valtaosaltaan tuoretta lehtoa (kuviotietojen mukaan lehtomaista kangasta). Kuviolla kasvaa yksittäisten vanhempien koivujen ja haapojen alle kehittynyt nuori haapavaltainen metsä, haavan joukossa on lisäksi koivua, harmaaleppää ja hieman kuusta. Kuviolta on keväältä 2008 havaintoja liito-oravan jätöksistä (Emilia Pippola ym.) useiden haapojen alta (6677183:3370245, 6677160:3370312). Lisäksi alueella on ainakin yksi kolohaapa (6677060:3370363). Alue on arvioitu liito-orava-alueeksi myös Juha Kinnusen Espoon kaupungille 2006 tekemässä Espoon keskuspuiston länsiosan liito-oravainventoinnissa. Esitetty kevyt harvennus

on syytä jättää tekemättä, jolloin alueesta kehittyi muutamassa vuosikymmenessä kuusikoitumisen ja haapojen vanhenemisen myötä liito-oravalle nykyistä optimaalisempi sekametsä. Esitetty perustelu puuston lihavoittamisesta ei ole vakuuttava ainakaan liito-oravan suojelun tai kuvion luontoarvojen yleisen kehittämisen näkökulmasta.

Kuvio 80: Istutettua tiheää kuusikkoa, joukossa suuria pähkinäpensaita. Kuvion länsipuolella (kuvion ulkopuolella) virtaavan puron toinen puoli on harvennettu/avohakattu ainakin osittain. Kuvion itäpuolella istutettua männikköä. Kuviolle ollaan tekemässä harvennusta (25%), jotta pähkinäpensaille tehdään lisää tilaa.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kevyt harventaminen on perusteltua, sillä tiheä puusto varjostaa pähkinäpensaita.

Kuvio 128: Kaavailtu harvennus kannattaisi kohdistaa yksinomaan mäntyyn.

Kuvio 130: Kitumaan kalliometsää. Kallioalue on puustoltaan luonnontilaisen kaltaista männikköä, nuoremman männyn joukossa kasvaa myös muutamia yli 200-vuotiaita kilpikaarnamäntyjä. Kuvion pohjoisreunan kallionreunusmetsää (VT) on käyty muutamia vuosia sitten kevyesti harventamassa. Koko kuvio tulisi merkitä luonnonhoitosuunnitelmaan arvometsänä (C5).

Kuvio 132: Nuorta sekametsää (noin 35-vuotias valtapuusto) kasvava kuvio sijaitsee arvokkaampien kuvioiden keskellä alueella, jota on muutama vuosi sitten esitetty Espoon ympäristöyhdistyksen toimesta suojelualueeksi. Esitetty harvennushakkuu ei sinällään merkittävästi vähennä tämän aikaisemminkin harvennushakkuilla käsitellyn kuvion luontoarvoja. Toisaalta siitä ei myöskään ole erityistä hyötyä sen enempää kuvion virkistys- tai luontoarvoille, joten toimenpiteen voisi jättää toteuttamatta.

Kuvio 154: Arvokorpikuvion 142 eteläpuolella sijaitseva varttunutta kuusta ja koivua kasvava kuvio, jolle on esitetty harvennushakkuuta. Hakkuutoimenpide on luontoarvojen kannalta erittäin haitallinen, koska alueen poikki kulkee kuvion 142 selkeä eteläpohjoissuuntainen korpijuote, jonka reuna-alueilla on lisäksi soistunutta kangasmetsää. Kuvion pohjoisosassa korpi on lähinnä ruohokangaskorpea, sen jälkeen tulee pätkä vehkavaltaista ruoho- ja heinäkorpea, joka vaihtuu etelässä hiirenporrasvaltaiseksi lehtokorveksi. Esitetty harvennus merkitsisi olennaisten luontoarvojen heikentämistä ilman minkäänasteisia virkistys- tai maisema-arvoille saatavia hyötyjä, joten toimenpide on syytä jättää toteuttamatta.

Kuvio 155: Nuori (noin 45-vuotias valtapuusto) lehtipuuvaltainen metsäkuvio (0,7 ha), joka on esitetty harvennettavaksi. Kuvion länsiosa on osin korpipohjaista (ruohokangaskorpi, metsäkortekorpi, OMT-soistuma) monipuulajista lehtisekametsää, jossa kasvaa koivun joukossa harmaa- ja tervaleppää. Vähintään korpinen ja soistunut osa tulee rajata harvennushakkuun ulkopuolelle riittävällä suojavyöhykkeellä.

Kuvio 158: Ylispuumäntyjen ja –koivujen alle kehittyneen tiheän nuoren mänty-koivu-kuusisekametsän harvennus on perusteltua. Suon laitaa tulee kuitenkin jättää riittävä käsittelemätön suojavyöhyke.

Kuvio 171: Kymmenkunta vuotta sitten suojuspuuasentoon hakattu metsäkuvio (osin lehtoa), jonka poikki kulkee puro. Suojuspuukoivujen ja –kuusten alla kasvaa nyt tiheä monipuulajinen taimikko, joka on tarkoitus harventaa. Harvennus on perusteltu, mutta purolle kannattaa jättää jonkinasteinen suojavyöhyke. Taimikonhoidossa kannattaa myös varmistaa se, että myös harvinaisempia lehtipuita jätetään kehittymään.

BLOMINMÄKI

Blominmäen alueelle laadittiin pari vuotta metsänhoitosuunnitelma ilman minkään asteista vuorovaikutusta mm. Espoon ympäristöyhdistyksen tai muiden kuntalaisten kanssa. Suunnitelmassa on erittäin huonosti tunnistettu alueen merkittävät metsäluontoarvot.

Blominmäen alueelle esitetyt hakkuut saivat paljon kritiikkiä Pohjois-Espoon metsäsuunnitelmaluonnoksen lausuntovaiheessa. Käytännössä hakkuita ei muutettu lainkaan, koska alueella oli olemassa jo erillinen, ilman vuorovaikutusta tehty suunnitelma. Mikäli tämä suunnitelma toteutetaan esitetystä muodosta heikentyvät Blominmäen metsiensuojelulliset arvot olennaisesti. Suunnitelma heikentää myös metsien arvoa liito-oravan kannalta.

Blominmäelle esitetyt hakkuut heikentävät olennaisesti Vitmossen-Teirmossen luontoarvoja. Espoon ympäristöyhdistys, Luonto-Liitto ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ovat esittäneet alueen suojelua kaupungille alkuvuodesta 2015 (<http://www.sll.fi/uusimaa/espoo/tiedotus/kannanotot%20kansio/Pohjois-Espoo%20metsasuunnitelmaluonnosLAUSUNTO2015>).

Kuvio 101 (696 eteläosa): Vanhojen ylisilmäntymien alle luontaisesti kehittynyt monipuolinen sekapuusto, jossa kasvaa viittä puulajia 0-40-vuotiaana. Kuvio on esitetty harvennettavaksi. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen) ja harvennus merkitsisi erittäin monipuolisen puustorakenteen köyhdyttämistä ilman hyötyjä millekään. Toimenpiteestä tulee siksi luopua.

Kuvio 101.1 (696 pohjoisosa): Vanhojen ylisilmäntymien alle luontaisesti kehittynyt monipuolinen sekapuusto, jossa kasvaa viittä puulajia 0-40-vuotiaana. Kuvio on esitetty harvennettavaksi. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen) ja harvennus merkitsisi erittäin monipuolisen puustorakenteen köyhdyttämistä ilman hyötyjä millekään. Toimenpiteestä tulee siksi luopua.

Kuvio 102 (697): Rakenteeltaan ja puulajisuhteiltaan erittäin monipuolinen varttunut viiden puulajin sekametsä. Kuviolle on esitetty erikoishakkuuna harvennusluontoista poimintahakkuuta. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen) ja puuston käsittely lähinnä heikentäisi harvinaisen moni-ilmeistä puustorakennetta ilman mitään todellisia hyötyjä. Toimenpiteestä tulee siksi luopua.

Kuvio 103 (688): Vanha kuusivaltainen metsä, jossa sekapuuna kasvaa merkittävästi vanhaa haapaa sekä hieman koivua ja mäntyä. Lahopuuta yli 10 kuutiometriä ha eli METSO I luokan metsä (metsäsuunnitelmassa arvioitu vain luokan II kohteeksi, vaikka lahopuun mittaustuloskin vie kuvion luokkaan I). Kuvioilla on havaittu kirjanpainajan esiintymistä, minkä takia kuviolle on esitetty erikoishakkuuna tuoreiden kuusilahopuiden poistamista.

Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen) ja lisäksi se on monivuotisena liito-oravametsikkönä huomioitu luo-merkinnällä Blominmäen kaavassa, Esitetty toimenpide on luontoarvoille haitallinen, joten toimenpiteestä tulisi luopua.

Kuvio 107 (676): Melko harvapuustoinen nuori mäntyraitametsä, jonka esitetty ensiharvennus ja kuusen täydennysistutus vaikuttavat melko lailla turhilta toimenpiteiltä.

Kuvio 109 (690): Kuusta, koivua ja mäntyä kasvava varttunut kasvatusmetsä arvokkaampien metsäkuvioiden kupeessa. Kuviolle on esitetty harvennusta ja ennakkoraivausta. Kuvio on osa

luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen), mistä syystä esitetyistä toimenpiteistä tulisi luopua.

Kuvio 110 (689): Vanha kuusivaltainen metsä, jossa sekapuuna kasvaa hieman koivua ja mäntyä. Kuusilahopuuta löytynee yli 10 kuutiometriä/ha ja metsästä on havaittu useampana vuotena merkkejä liito-oravasta, joten metsä täyttää METSO I luokan kangasmetsän kriteerit (metsäsuunnitelmassa ei annettu mitään METSO-luokkaa). Kuviolla on havaittu kirjanpainajan esiintymistä, minkä takia kuviolle on esitetty erikoishakkuuna tuoreiden kuusilahopuiden poistamista.

Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen) ja lisäksi se on monivuotisena liito-oravametsikkönä huomioitu luo-merkinnällä Blominmäen kaavassa. Esitetty toimenpide on luontoarvoille haitallinen (eikä edellytyksiä varsinaiseen kirjanpainajatuhoon ole), joten toimenpiteestä tulisi luopua.

Kuvio 112 (675): Monipuolinen neljän puulajin varttunut sekametsä, joka ei ole tuoretta kangasta (kuten metsäsuunnitelmassa väitetään), vaan osin lehtoa ja osin lehtomaista kangasta. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen). Esitetylle harvennukselle ei ole mitään perusteita ja ne olisivat kuvion hyvään suuntaan kehittyville luontoarvoille haitallisia. Toimenpide tulisi poistaa ja merkitä kuvio arvometsäksi (C5).

Kuvio 113 (665): Liito-oravien säännöllisesti käyttämä, puustoltaan ja kasvillisuudeltaan hyvin monipuolinen lehtorinne, joka on huomioitu Blominmäen kaavassa osittain luo-alueena. Kuviolla on keski- ja runsasravinteisia tuoreita lehtoja sekä lähteiden ja norojen lähellä myös pienialaisia kosteita lehtoja. Ylempänä rinteellä kuvio on osittain lehtomaista kangasta. Metsäsuunnitelmassa koko kuvio on luokiteltu virheellisesti lehtomaiseksi kankaaksi ja sille on esitetty täysin harkitsematonta kirjanpainajapuiden poistoa.

Hakkuusuunnitelmasta tulee luopua. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossenin alue).

Kuvio 114 (666): Harvapuustoinen nuori raitaa, mäntyä ja koivua kasvava nuori sekapuusto, jonka esitetty harventaminen on toimenpiteenä melko lailla turha.

Kuvio 116 (693): Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista vanhapuustoista metsää, jossa eri-ikäisen kuusen joukossa vanhoja mäntyjä ja rauduskoivua. Paikoin lahopuuta runsaasti (10-15 kuutiometriä/ha), osalla kuviosta hieman vähemmän. Kuvion on arvioitu olevan METSO-kohteena luokkaa II (nykyisin koko kuvio tosiasiaassa lähempänä luokkaa I). Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen). Keväällä 2015 kuviolla havaittiin äärimmäisen uhanalainen (CR) lahokaviosammal (lahokaviosammal), joka on myös EU:n luontodirektiivin liitteen II erityisesti suojeltava laji. On mahdollista, että laji esiintyy myös lähikuviolla esim. länsirinteellä kuvioilla 103, 110, 113. Kevään 2015 havaintokuvailu liitteenä. Kuviolle on esitetty tehtäväksi erikoishakkuuna poimintahakkuu, jolla poistettaisiin tuoreita kuusilahopuita (ylireagointi kuviolla havaittuun lievään kirjanpainajaesiintymään). Esitetty toimenpide heikentäisi olennaisesti kuvion arvoja, mistä syystä siitä tulisi luopua.

Kuvio 118 (784): Vanha kuusivaltainen metsikkö, jossa kasvaa sekapuuna merkittävä määrä vanhoja mäntyjä ja koivuja sekä alikasvoskuusta. Jonkin verran kuusilahopuuta. Kuvion on arvioitu täyttävän METSO II-luokan kangasmetsän kriteerit ja se on osa luontojärjestöjen Vitmossen-Teirmossenin suojeluesitystä. Lievän kirjanpainajaesiintymän takia kuviolle on esitetty erikoishakkuuna kirjanpainajan vaurioittamien puiden poistoa. Toimenpiteestä on syytä luopua.

Kuvio 126 (791): Varttunut, eri-ikäistä koivua kasvava kuvio, sekapuuna ainakin kuusta ja pihlajaa. Kuvio on osa luontojärjestöjen Vitmossen-Teirmossenin suojeluesitystä. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta. Toimenpiteestä on syytä luopua, koska alue on ilmeinen osa lähekkäisten arvokkaiden kivioiden rypästä.

Kuvio 129 (783): Vanhojen koivujen ja mäntyjen alle luontaisesti kehittynyttä nuorempaa kuusivaltaista puustoa. Jonkin verran lahoppua. METSO II-luokan metsä (kuviolle ei annettu METSO-arvoa metsäsuunnitelmaa tehtäessä). Kuvio on osa luontojärjestöjen Vitmossen-Teirmossenin suojeluesitystä. Kuviolle on esitetty erikoishakkuuta eli koivujen ja mäntyjen poistoa, kuusten harventamista sekä nuoren metsän hoitoa. Metsikön luontoarvot täysin tuhoavasta hakkuusta ja hoitoesityksestä tulee luopua.

Kuvio 130 (682): Vanhaa tuoretta kangasta ja kangaskorpimuuttumaa, joissa kasvaa kuusen joukossa vanhaa mäntyä ja varttunutta koivua ja haapaa. Kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen). Kuviolle on esitetty erikoishakkuuta sitä sen enempää perustelematta tai avaamatta. Kaavaillusta toimenpiteestä tulisi luopua.

Kuvio 132(669): Varttunut kasvatusmännikkö, jota esitetään harvennettavaksi. Koska kuvio on osa luontojärjestöjen suojeluesitystä (Vitmossen-Teirmossen), niin siitä esitetään luovuttavaksi.

Kuvio 139 (794): Teirmossenin kupeessa sijaitseva varttunut kasvatusmetsikkö, jonka puustossa kuusta, koivua ja mäntyä. Kuvio on osa luontojärjestöjen Vitmossen-Teirmossenin suojeluesitystä. Kuviota on esitetty harvennettavaksi. Alueen sijainnin ja melko monipuolisen puuston takia toimenpiteestä tulisi luopua.

Kuvio 144 (802): Kuusivaltainen varttunut kasvatusmetsä Teirmossenin itäpuolella, sekapuuna koivua ja mäntyä. Sijaintinsa takia osa luontojärjestöjen suojeluesitystä. Esitetty harvennus ja raivaus ovat toimenpiteinä melko lailla tarpeettomia.

Kuvio 146 (725): Varttunut neljän puulajin metsä Teirmossenin arvokkaan suoalueen itälaidassa. Kuviolle on esitetty erikoishakkuuta eli poimintahakkuuta. Kuvio olisi järkevämpää jättää rauhaan osana arvokasta suoaluetta. Kuvio kuuluu myös luontojärjestöjen Vitmossen-Teirmossenin suojeluesitykseen.

Kuvio 149:

Tuoretta kangasta ja lehtipuunmetsikköä, jonka läpi kulkee leveä valaistu kävelytie. Kuviolla pähkinäpensasta, varsin tiheää taimikkoa, joukossa muutamia yksittäisiä isoja koivuja. Kuviolle on tarkoitus toteuttaa harvennus 25% ja pienpuustonhoito.

Kommentit esitettyihin toimenpiteisiin: Kuvio on ainakin osin lehtopohjainen ja rakenteeltaan eri-ikäisrakenteiseksi kehittynyt. Kuviolla riittäisi toimenpiteeksi pienpuuston harkittu harvennus, jolla turvattaisiin samalla nuorten pähkinöiden tarvitsema kasvutila. Pienpuuston hoidossa on syytä tunnistaa pähkinät ja vähentää lähinnä pihlajan ja koivun osuutta harvalukuisempina esiintyvien puiden hyväksi.

Espoon ympäristöyhdistys ry:n puolesta toimeksi saaneena,

Virpi Sahi, MMM, hallituksen jäsen
E s p o o n y m p ä r i s t ö y h d i s t y s r y
puh. 050 308 24 57, virpi.sahi@sll.fi

Lisätietoja myös:

- Keijo Savola keijo.savola@gmail.com, puh. 045 652 1974
- Olli Manninen ollimanninen@yahoo.se, puh. 050 594 0429
- Laura Ahopelto laura.ahopelto@gmail.com, puh. 050 366 1197

**LIITE: Hieman lisätietoja ja pohdiskeluja Blominmäen lahokaviosammallöydöstä.
Olli Manninen 7.4.2015**

Havainto tehtiin 6.4.2015 noin 30cm läpimittaisen pitkälle lahonneen kuusimaapuun tyven lahoista murtumapinnoista. Löytöpaikka oli lajille ehkä hieman poikkeuksellisesti tuoreessa kangasmetsässä (ei lehdossa, suometsässä, puronvarressa tms). Kuva kasvupaikasta:

<https://picasaweb.google.com/111292968528228032957/BlominmakiEspoo#6134983815167116786>

Havainto tehtiin Pohjois-Espoon uuden luonnonhoitosuunnitelman hakattavaksi suunnitellulla kuviolla 693. Maastokäynnillä käytiin myös kuvioilla 697, 784, 698, 688, 689 ja 665. maastokäynti oli varsin nopea eikä lajia ajatellen mitenkään kattava edes näillä kuvioilla. Näistä Kehä 3:n varren metsistä ei lajia erityisesti etsitty, se sattui inventoijan silmään juuri ennen siirtymistä seuraavalle kohteelle. On siis mahdollista, että näillä kuvioilla lajia olisi muuallakin. Löydön jälkeen lajia yritettiin etsiä myös alueen länsirinteen lehtomaisista vanhoista metsistä siinä kuitenkin onnistumatta. Potentiaalisia lahopuita jäi kuitenkin tutkimatta hyvin paljon ja suurin osa koko rinteestä olisi hyvin potentiaalista habitaattia lajille.

Arvioisin siis, että mahdollisuudet löytää lisää lajin esiintymiä yllä mainituilta kuvoilta ovat kohtuullisen suuret ja että lajia tulisi rajaustyön yhteydessä etsiä. Kosteat, pitkällehahonneet kuusen ja lehtipuiden jäänteet ovat otollista kasvualustaa lajille. Se kasvaa lähes aina murtumapinnalla, paikoissa, jotka eivät ole peittyneet muihin sammaliin.

Kohde on suoraan yhteydessä myös Teirmossenin alueen suojelemattomiin metsiin. On hyvin todennäköistä, että lajille sopivia kasvupaikkoja löytyisi täältäkin. Kartoitus täälläkin olisi siis tarpeen.

Luonnonsuojelujärjestöt ovat esittäneet koko aluetta suojeltavaksi luonnonsuojelualueena. Kehän eteläpuoliset metsät ovat suojeltuja, joten akuuttia kiirettä niiden kartoittamiseen ei ole. Täältäkin lajia toki voisi ajatella löytyvän.

Jätenvedenpuhdistamon rakentaminen on käynnissä aivan löytöpaikan vieressä. Suunnitelmissa on kahden tielinjan tekeminen metsäkaistaleeseen, jolta löytö tehtiin. Pidän suunnitelmia erittäin valitettavina ja potentiaalisesti haitallisina lajin säilymiselle alueella. Ehdotan, että suojelurajaus tehdään lajille mahdollisimman pian ja mietitään vasta sen jälkeen edellytykset tielinjojen rakentamiselle.

Toivon ja oletan, että luonnonhoitosuunnitelman osalta alueelle suunnitelluista hakkuista luovutaan kokonaan. Koko Teirmossen-Blominmäki -alueen luontoarvot olisi syytä kartoittaa ja suojella mahdollisimman pikaisesti. Maastokäynnin yhteydessä vierailuilta kuvioilta löytyi myös liito-oravan ulosteita, rakkosammalta (NT) ja useita muita vanhan metsän indikaattorilajien esiintymiä. Metsien rakenteeseen ja luonnontilaisuuteen nähden potentiaalia muunkin mielenkiintoisen lajiston löytymiseen on runsaasti. Kuvia maanantain 6.3.2015 maastoretkeltä täällä:

<https://picasaweb.google.com/111292968528228032957/BlominmakiEspoo#>